

KRATKA DNEVNA ZGODBA

A. P. ČECHOV:

PODNAREDNİK PRIŠIBJEJEV

Podnarednik Prišibjejev! Obdolženi ste, da ste letos tretjega septembra z besedami in dejanjem razžalili policijskega načelnika Žigina, okrajnega stotara Aljapova, stotarja Jefimova in njegova pomočnika Ivanova in Gavrilova in še šestoro kmetov, pri čemer ste prve tri razžalili pri izpolnjevanju njihove službe. Priznavate krivdo?

Prišibjejev, nameščen podnarednik, ostrega lica, iztegne roke po živih in odgovarja s hripavim, pridušenim glasom, se kajče vsako besedo, ko da bi poveljeval:

"Vaše visokorodje, gospod poravnalni sodnik! Iz vseh paragrafov zakonika sledi, da si je treba vsako stvar ogledati v zvezi z okoliščinami. Kriv nistem jaz, ampak vsi drugi. Do vsega tega je prišlo zavoljo utopjenčevega trupla. Bog mu daj neboško kraljestvo. Greva tako tretjega septembra tega leta z ženo Anfiso, mirno, spodobno, pa zagledam — na bregu se je zbrala tola pa ljudi. S kakšno pravico so se ti ljudje tu zbrali? — vprašam — Zakaj? Mar je v zakonu dovoljeno, da bi ljudje hodili v gručah? Kričim: narazen, razidite se! Začnem razganjati ljudi, da naj se razgube po domih, ukažem stotarju, naj jih zgrabi in odžene —"

"Dovolite, saj vi niste ne stražnik, ne starosta — mar je to vaš posel, razganjati ljudi?" "Ni njegov! Ni njegov!" se začujejo glasovi iz vseh kotov dvorane. "Živeti nam ne da, vaše blagorodje! Petnajst let že visj nad nami. Odkar se je vrnil od vojakov, od takrat bi človek kar iz vasi ušel. Vsi so ga siti!"

"Natančno tako je, vaše visokorodje," pravi priča starosta. "Vsa občina se pritožuje. Saj ni mogoče živeti z njim! Če gremo za procesijo, če praznujemo svatbo, ali postavimo, če se zgodi kakšna nesreča, povsod ti kriči, rohni, venomer dela red. Otrokom ušesa navija, za ženskami vohuni, da se ne bi kaj zgodilo, prav kot kakšen tat. Ni dolgo tega, ko je hodil po kočah in ukazoval, da ne smemo peti pesmi in ognjev tla ne smemo zakuriti. Nobelega takega zakona, pravi, nimamo, da bi smeli prepevati pesmi."

"Počakajte še malo, vi boste pozneje podali svojo izpoved," pravi sodnik: "a zdaj naj nadaljuje Prišibjejev. Nadaljujte, Prišibjejev!"

"Razumem!" zahrešči podnarednik. "Vi, vaše visokorodje ste izvolili omeniti, da ni moj posel razganjati ljudi. Dobro. A če je nered? Mar je mogoče pustiti, da bi ljudje razgrajali? Kje to piše v zakonih, da je treba dajati ljudstvu svobodo? Tega nikakor ne morem dovoliti. Če jih jaz ne začnem razganjati in kaznovati, tak kdo bo to

delal? Nihče ne pozna pravega reda, v vsej vasi, lahko rečem, vaše visokorodje, vem edino jaz, kako je treba postopati s preprostim ljudstvom, in vaše visokorodje, jaz lahko vse razumem. Jaz nism kmet, jaz sem podčastnik, upokojen podnarednik, skladiščenik, služil sem v Varšavi, v štabu, a pozneje, izvolite vedeti, ko sem stopil v pokoj, sem bil za gasilca, potem sem pa zaradi boleznih opustil gasilstvo in služil dve leti v moški klasični gimnaziji za slugo. Jaz vem, kaj je red. A kmet — preprost človek, ta vam ničesar ne razume, in tak je dolžan poslušati mene, zato, ker je to njemu samemu v prid. Vzemimo kar našo zadevo za primer: Razganjam vam ljudi, a na bregu na pesku leži utopjenčev truplo. Na kakšni podlagi neki, sprašujem, leži truplo tu? Ali je to red? Kaj zija policijski načelnik? Zakaj ti, načelnik, pravim, ne obvestiš oblasti? Mogoče je ta utopjenec pokojnik sam utonil, a mogoče je pa tudi, da stvar diši po Sibiriji. Mogoče se je tu zgodil zločinski umor. A načelnik Žigin kot me ne sliši, samo kadim, si piha pod nos. — Kakšnega nadzornika pa imate tu, pravi? Odkod, pravi, ne bi vedeli, kako in kaj? — Kót vse kaže, mu pravim, ti res ne veš, tampec zagamani, če stojš tu in se ne zganeš! "Jaz", pravi, "sem veled že večeraj obvestiti pristava pri okrajnem načelnstvu." Čemu pa, vprašam, pristava? Po katerem paragrafu državnega zakonika? Mar ima v takih slučajih, kadar se kdo utopi ali koga zaluše in drugo temu podobno — mar ima v takih slučajih okrajni načelnik kaj opraviti? Tu, pravim, je treba čim prej poslati po preiskovalnega sodnika in državnega tožilca. Predvsem pa moraš, pravim, najprej sestaviti akt in ga poslati gospodu poravnalnemu sodniku. Oni, policijski načelnik, samo poslušaj in se smeje, in kmetje tudi. Vsi so se hahljali, vaše visokorodje. Pod prisego se lahko zakolnem. Tale se je smejal in oni, tudi Žigin se je smejal. Kaj pa rezgčete, pravim. Policijski načelnik pa pravi: "Poravnalni sodnik pravi, za te stvari ni pristojen!" Te besede so me spravile v togoto. Načelnik saj si ti to dejal? — se obrne podnarednik na načelnika Žigina.

"Kajpak?" "Vsi so slišali, kako si to izjavil, vpričo vseh izjavil! Poravnalni sodnik za take stvari ni pristojen. Vsi so slišali, kako si ti prav te besede..."

"Mene, vaše visokorodje, je to raztogotilo, kar ustrašil sem se. "Ponovi," pravim "ponovi kar si dejal, nesrečnež!" On spet tisto. Jaz nadenj: "Kako za Boga," pravim, "moreš kaj takega govoriti o gospodu poravnalnemu sodniku? Ti, poli-

cijski načelnik pa proti oblasti? A? Pa ti pravim, veš, pravim, kam te more za takšne politične besede spraviti gospod poravnalni sodnik?" Starešina pa reče: "Poravnalni sodnik izvven svoje pristojnosti ne more ničesar." Pristojen je le za manjše stvari." Tako je izjavil, vsi so ga slišali. "Kako vendar," pravim, "se drzneš sramotiti oblastvo? Ne," pravim, "z menoj ni varno česenj zobati, če ne, bratec, ti bo slaba predla. Svoje dni, v Varšavi, ali ko sem bil za slugo v moški gimnaziji, brz ko zaslišim kakšne nedovoljene besede, pogledam na ulico, ni li kje blizu orožnik; stopi sem, kavalir, ga pokličem in vse mu povem. Tu na vasi pa — komu naj poveš? — Bes me je zgrabil. Hudo mi je postalo, da so se današnji ljudje tako izvrgli v svojevoljnosti in nepokorščini. Zamašnil sem in. . . Kakopak, ne da bi s silo, ampak tako, bolj lahko, da ne bi o vašem visokorodju govoril več takih besed. . . S stvarjo je potegnil tudi policijski načelnik. Jaz, torej, sem zato tudi načelnika. Tako se je začelo. . ."

Razsrđil sem se, vaše visokorodje, pa saj brez tega tudi ne gre, če ga malo ne pretepeš. Če neumnega človeka ne pretepeš, pada greh an tvojo dušo. Posebno, če ga za kaj. . . če je nerad. . ."

"Dovolite! Saj imamo oblasti, ki pazijo na red. Za to so policijski načelnik, starosta, stotar. . ."

"Policijski načelnik vsega ne more videti, pa načelnik tudi ne razume tega, kar razumem jaz."

"No, razumite vendar, da to ni vaš posel!"

"Kako, gospod? Kako da ne bi bil? Čudno. . . Ljudje ugajajo nespodobnosti, pa da se me nič ne tiče! Mar naj jih hvalim, kali? Vidite, pritožujejo se vam, da jim branim pesmi peti. . . Pa kaj je neki do brega v pesmih? Namesto da bi se ukvarjali s kakšnim delom, pesmi prepevajo. . . Poleg tega so se razvadili, sedeti po noč pri ognju. Treba je leči spat, oni se pa tam razgovarjajo in snujejo. Saj imam zapisano!"

"Kaj imate zapisano?"

"Kdo poseda pri ognju." Prišibjejev potegne iz žepa zamazano krpico papirja, si natakne naočnike in čita: "Spisek kmetov, ki posedajo pri ognju: Ivan Proborov, Sava Mikiforov, Jjotr Petrov, Soldatka Šustrova, vdova živi v razvratni nezakonski zvezi s Semjonom Kislovim, Ignjat Sverčkov se peča s čarovništvom, tudi njegova žena Mavra je vešča, po nočeh hodi tuje krave molst."

"Dosti!" pravi sodnik in začne spraševati priče. Spravili so ga v bolnišnico, kjer so ugotovili da zastrupitev samo zavoljo nepredvidenega naključja ni bila tako huda, kakor bi utegnili biti. Normalno bi količina atropina, ki jo je zdravnik izpil, povzročila smrt, toda kofein v kavi je učinkoval kot protivni strup, in mu je rešil življenje. Plesalko so aretirali.

pa stopi iz dvorane in zagleda kmete, ki so se zgrnili v gručo in se o nečem pogovarjajo, iz stare navade, ko se je že ne more več znebiti, iztegne roke po živih in zakriči s hripavim srđitim glasom: "Narazog! Ne prerivaj se! Domov! Marš!"

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Število maturantov in maturantk v vsej državi.

Ko geograjski listi naznanjajo, da so srednje šole v prestolnici zaključile redni pouk, objavljajo tudi statistiko maturantov in maturantk v vsej državi. Letos je v vseh 8 razredih gimnazij 2.313 dijakov in 1.101 dijakin, vsega skupaj 3.414. Maturanti se po banovinski dele takole: Beograd 210 maturantov in 129 maturantk, savska banovina 632 maturantov in 297 maturantk, dravska banovina 381 maturantov in 149 maturantk, drinska banovina 180 maturantov in 76 maturantk, dunavska 332 maturantov in 162 maturantk, moravska banovina 83 maturantov in 138 maturantk, vardarska banovina 142 maturantov in 63 maturantk, zetska banovina 243 maturantov in 51 maturantk, primorska banovina 125 maturantov in 52 maturantk, vrbaska banovina 48 maturantov in 25 maturantk. Število maturantov in maturantk se je letos spet zvišalo. V vseh privatnih gimnazijah je 137 maturantov in 35 maturantk, v samoupravnih gimnazijah pa je bilo samo 23 dijakin.

ATENTAT Z ATROPINOM.

18-letna dunajska plesalka Hedviga Kaufmanova, je imela dve leti bočne oči in ji je zdravnik zapisal injekcije močne raztopine atropina. Poldrugo leto je imela že razmerje s tem zdravnikom, dr. F. Pred kratkim pa se je zdravnik seznanil z neko drugo mlado damo, navezal je stike z njo in je o tem pripovedoval tudi plesalki. Sprva ni plesalka rekla ničesar, posdbno zaradi tega, ker je omenjena mlada dama odpotovala v Pariz. Pred nekoliko dnevi pa se je vrnila in zdravnik je plesalki povedal, da jo bo naslednji dan obiskal.

Kaufmanova je zdravniko naprosila, naj ji nekaj preskrbi in njegovo odsotnost je izkoristila, da je vtila ves atropin v skodelico črne kave, ki jo je ponudila svojemu prijatelju ob njegovem povratku.

Zdravnik je kavo izpil in mu je postalo tako slabo Plesalka ga je na videz sočutno pozvala, naj ostane v njenem stanovanju, dokler mu ne postane bolje. Dr. F. pa se je navzlic čedalje hušim mukam odločil, da odide domov. Spotoma je spoznal, da je bil zavžil strup. Imel je še toliko moči, da je zaklical: "Zastrupljen sem! Atropin!" in se je zgrudil na tla.

Spravili so ga v bolnišnico, kjer so ugotovili da zastrupitev samo zavoljo nepredvidenega naključja ni bila tako huda, kakor bi utegnili biti. Normalno bi količina atropina, ki jo je zdravnik izpil, povzročila smrt, toda kofein v kavi je učinkoval kot protivni strup, in mu je rešil življenje. Plesalko so aretirali.

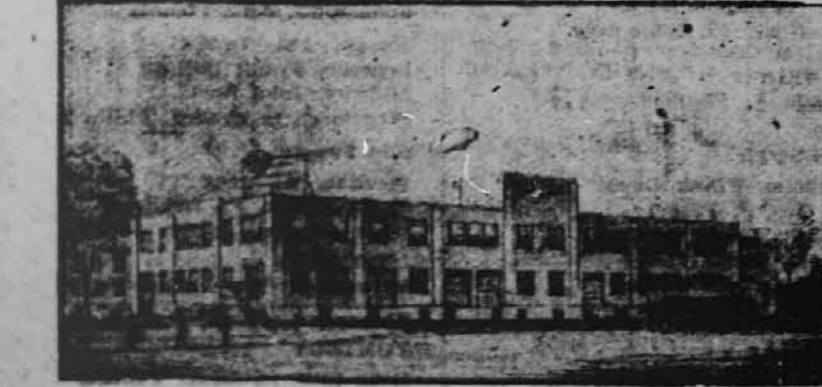
pa stopi iz dvorane in zagleda kmete, ki so se zgrnili v gručo in se o nečem pogovarjajo, iz stare navade, ko se je že ne more več znebiti, iztegne roke po živih in zakriči s hripavim srđitim glasom: "Narazog! Ne prerivaj se! Domov! Marš!"

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Znanstveni in . . . Poučni Spisi

Table listing various books for sale, including 'Ahn's New American Interpreter', 'Amerika in Amerikancil', 'Angleško slovensko berilo', 'Burska vojska', 'Bodoči državljani', 'States', 'Brezposelnosti in problemi skrbstva za brezposelne', 'Denar', 'Domáci živinozdravnik', 'Do orhida do bitolja', 'Govodokeja', 'Gostilne v stari Ljubljani', 'Iz tajnosti prirode', 'Izbrani spisi za mladino', 'Jugoslavija', 'Kokošjereja', 'Kratka srbska gramatika', 'Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov', 'Knjiga o lepem vedenju', 'Knjiga o dostojnem vedenju', 'Kubična računica', 'Levstikovi izbrani spisi', 'Levstikovi izbrani spisi', 'Misterij duše', 'Materija in energija', 'Mlekarstvo', 'Največji spisovnik', 'Narod, ki izumira', 'Naša prva knjiga'.

NOVA KOOPERAT IVNA TOVARNA

V Indianapolisu grade novo kooperativno tovarno za razpošiljanje mesa. Veljala bo 150,000 dolarjev.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

